

Samferdselsdepartementet postmottak@sd.dep.no

Energidepartementet postmottak@ed.dep.no

Dato: 15.05.2026

Vår referanse: PAN

Deres referanse: PM 10.03.2026

Innspill til EUs forslag om finansieringsprogram til infrastrukturprosjekter for energi, transport og militær mobilitet

Næringslivets hovedorganisasjon (NHO) viser til Samferdselsdepartementets og Energidepartementets ønske om innspill til arbeidet med vurderingen av EU-finansieringsmekanismen "Connecting Europe Facility" (CEF), og takker for muligheten. NHO har i flere år påpekt viktigheten av at Norge tar TEN-E reguleringen og deltar i CEF. Dette er viktigere enn noen gang gitt at ordningen videreutvikles til det sentrale virkemiddel for å bygge grensekryssende infrastruktur for energi, transport og militær mobilitet.

Formålet er å styrke forsyningssikkerhet, konkurransekraft og klimamål gjennom utvikling av sammenhengende europeiske nettverk. Energi-, transport- og industripolitikken blir i økende grad knyttet sammen i et integrert system av regulering, markedsmekanismer og finansieringsinstrumenter. Et samspill mellom utslippsprising (EU-ETS), industripolitikk (NZIA-CRMA-IAA) og en rekke finansieringsordninger som Innovation Fund, hydrogenbanken, Competitiveness Fund og CEF.

I dette bildet spiller CEF en særskilt rolle ved å finansiere infrastrukturen som gjør det mulig å realisere produksjon, markeder og verdikjeder i praksis. For Norge innebærer dette at spørsmål om deltakelse ikke lenger handler om tilgang til enkeltstående prosjekter, men når TEN-E og CEF omfatter hele energisystemet, om tilknytning til utviklingen av Europas energi-, transport- og industrisystem.

Dette har betydning for verdiskapingsmulighetene og verdikjedene for offshore energiinfrastruktur som havvind og CO₂-transport og lagring, og for hydrogenverdikjeder, for utslippsfri transport og logistikk samt for grensekryssende infrastruktur for beredskap og militær mobilitet.

Utviklingen i Nordsjøen illustrerer hvordan energisystemet bygges på tvers av landegrenser, med havvind, nett og nye energibærere som integrerte løsninger. Samtidig utvikles transportkorridorer, havneinfrastruktur og logistikk i tett samspill med energisystemet. Inkluderingen av militær mobilitet i CEF viser at infrastrukturen i økende grad ses som en del av Europas samlede forsyningssikkerhet og beredskap.

Danmark illustrerer hvorledes tett integrasjon i dette systemet kan utløse nye verdikjeder. Gjennom satsing på CCS, havvind, Power-to-X og grensekryssende el- og hydrogeninfrastruktur, kombinert med aktiv bruk av europeiske finansieringsordninger, posisjonerer Danmark seg i skjæringspunktet mellom energi, industri og transport. Dette viser hvordan tilgang til et integrert europeisk system bidrar til å mobilisere kapital og utvikle nye markeder.

Kontrasten til Norge blir stor. Vi risikerer en mer fragmentert utvikling, til tross for våre betydelige naturgitte og industrielle fortrinn. Norge har betydelige ressurser og prosjekter under utvikling, men disse verdikjedene er avhengige av tilgang til markeder, utvikling av grensekryssende infrastruktur og et koordinert investeringsløp på europeisk nivå.

Den samme logikken gjelder for transportsektoren, hvor utviklingen av utslippsfri tungtransport er avhengig av sammenhengende korridorer med lade- og fyllinfrastruktur på tvers av landegrenser. Samtidig er slike korridorer også sentrale for beredskap og militær mobilitet.

Verdikjedene utvikles ikke lenger nasjonalt, men gjennom felles europeiske prosjekter og investeringsplattformer.

Gjennom EU-ETS bidrar norsk industri betydelig til felleseuropeiske inntekter. Med strammere kvotemarked og færre muligheter enn andre EØS-land til å skifte energibærer, vil vi måtte hente tilbake stadig mer midler gjennom deltakelse i programmer som Innovation Fund og hydrogenbanken. Dette illustrerer at deltakelse i EUs virkemiddelapparat ikke bare er en kostnad, men en forutsetning for å utløse investeringer og videreutvikle næringslivet. Når EU nå bygger et stadig mer integrert system der prissignaler, industriutvikling og finansiering virker sammen, blir det avgjørende å være koblet på hele kjeden.

Uten norsk deltakelse oppstår en skjevhet hvor Norge bidrar til finansieringen av omstillingen gjennom kvotesystemet og deltar i utvikling av teknologi, men i mindre grad deltar i finansieringen og prioriteringen av infrastrukturen. I tillegg innebærer manglende deltakelse at norske aktører i mindre grad får delta i konkurransen om de største europeiske infrastrukturprosjektene, hvor tilgang til finansieringsprogrammer forutsetter deltakelse. Samlet innebærer dette en risiko for at Norge i større grad utvikler seg som en mindre robust øy i et stadig mer integrert europeisk system. Det vil gi færre investeringer, en tregere energiomstilling og redusert konkurransekraft.

Norge og Norsk næringsliv må ikke falle utenfor et stadig mer integrert europeisk system for energi, transport og beredskap. CEF må forstås som en del av dette helhetlige systemet, der infrastrukturen er bindeleddet mellom marked, teknologi og industri.

Vennlig hilsen

Næringslivets Hovedorganisasjon